

RAN-2408000105051003

T.Y.B.COM (Sem. - V) Examination December - 2025

Indian Banking and currency

[Total Marks: 50

સૂચના : / Instructions

- (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the above details on your answer book
- (2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
Figures to the right indicate full marks of that question.
- (3) બધા જ પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
All questions are compulsory.

Seat No.:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

પ્ર. 1 બહુ વિકલ્પીય પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(15)

- 1) ભારતના બેન્કિંગ માળખામાં કયા વિભાગો સમાવિષ્ટ કરેલ છે?
 - A) સંગઠિત વિભાગ
 - B) અસંગઠિત વિભાગ
 - C) A અને B બન્ને
 - D) એક પણ નહિ
- 2) કઈ બેંક જિલ્લાઓમાં અગ્રેસર સંકલનકાર અને માર્ગદર્શક તરીકે કાર્ય કરે છે?
 - A) અગ્રેસર બેંક
 - B) નાબાર્ડ બેંક
 - C) ગ્રામીણ બેંક
 - D) એક પણ નહીં
- 3) વર્ષ 1969 માં ભારત સરકારે કેટલી બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ કર્યું હતું ?
 - A) 15
 - B) 14
 - C) 13
 - D) 06
- 4) નીચેનામાંથી જાહેર ક્ષેત્રની બેન્ક કઈ છે?
 - A) બેન્ક ઓફ બરોડા
 - B) યુનિયન બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
 - C) A અને B બન્ને
 - D) એક પણ નહિ
- 5) ભારતમાં સૌપ્રથમ અગ્રેસર બેંક યોજનાની કોણે ભલામણ કરી હતી?
 - A) ગાડગિલ સ્ટડી ગ્રુપ
 - B) વિશ્વકર્મા સ્ટડી ગ્રુપ
 - C) નારાયણ સ્ટડી ગ્રુપ
 - D) બેન્કિંગ સ્ટડી ગ્રુપ
- 6) ભારતમાં થાપણ વીમા યોજના ક્યારે દાખલ કરવામાં આવી હતી?
 - A) જાન્યુઆરી 4, 1962
 - B) જાન્યુઆરી 3, 1962
 - C) જાન્યુઆરી 2, 1962
 - D) જાન્યુઆરી 1, 1962
- 7) થાપણ વીમા કોર્પોરેશનને કેડિટ ગેરેન્ટી કોર્પોરેશન સાથે કયા વર્ષમાં ભેળવી દેવામાં આવી ?
 - A) 1976
 - B) 1978
 - C) 1979
 - D) 1977
- 8) ડિપોઝિટ ઇન્શ્યોરન્સ અને કેડિટ ગેરેન્ટી કોર્પોરેશન દ્વારા કઈ બેંકોને વીમા રક્ષણ આપવામાં આવે છે?
 - A) વેપારી બેંકો
 - B) સહકારી બેંકો
 - C) A અને B બન્ને
 - D) એક પણ નહિ

- 9) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા ની સ્થાપના નું વર્ષ _____ છે.
 A) 1953 B) 1954
 C) 1955 D) 1956
- 10) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (SBI)ની કઈ એસોસીએટ બેંકોને SBI સાથે ભેળવી દેવામાં આવેલ છે?
 A) સ્ટેટ બેન્ક ઓફ બિકાનેર અને જયપુર B) સ્ટેટ બેન્ક ઓફ પટિયાલા
 C) A અને B બન્ને D) એક પણ નહિ
- 11) ભારતની મધ્યસ્થ બેંક કઈ છે ?
 A) સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા B) રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા
 C) બેંક ઓફ ઈન્ડિયા D) એક પણ નહિ
- 12) ભારતીય મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ઉદ્યોગમાં મધ્યસ્થીઓ કયા છે?
 A) મ્યુચ્યુઅલ ફંડ વિતરકો B) રજિસ્ટ્રાર એન્ડ ટ્રાન્સફર એજન્ટ
 C) A અને B બન્ને D) એક પણ નહિ
- 13) ભારતમાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડ નું નિયમન કોના દ્વારા થાય છે?
 A) સિક્યુરિટીઝ એન્ડ એક્સચેન્જ બોર્ડ ઓફ ઈન્ડિયા
 B) રેગ્યુલેટરી ડેવલોપમેન્ટ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા
 C) સ્ટેન્ડર્ડ ઓથોરિટી ઓફ ઈન્ડિયા
 D) એક પણ નહિ
- 14) ભારતમાં મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ના પ્રકારો કયા છે?
 A) કર (ટેક્સ) બચત ફંડ B) ઈક્વિટી મ્યુચ્યુઅલ ફંડ
 C) A અને B બન્ને D) એક પણ નહિ
- 15) સ્ટેટ બેંક ઓફ સૌરાષ્ટ્ર કયા વર્ષમાં સ્ટેટ બેંક ઓફ ઈન્ડિયામાં ભેળવી દેવામાં આવી હતી?
 A) 2008 B) 2009
 C) 2007 D) 2005

પ્ર. 2 ટૂંકમા ઉત્તર આપો. (ગમે તે ચાર) (08)

- ભારતીય બેન્કિંગ માળખામાં સંગઠિત વિભાગની બેન્કિંગ સંસ્થાઓ જણાવો.
- બેન્ક ધિરાણ માટેના અગ્રીમ ક્ષેત્રો કયા કયા છે?
- બેંકોનું રાષ્ટ્રીયકરણ એટલે શું?
- બહુરાષ્ટ્રીય બેંક એટલે શું?
- અગ્રેસર બેંક (Lead Bank)એટલે શું?
- નિકાસ-આયાત બેંકના હેતુઓ જણાવો.
- મ્યુચ્યુઅલ ફંડ ની વ્યાખ્યા આપો.
- ડેબ્ટ ફંડ (Debt Fund)એટલે શું?

પ્ર. 3 ભારતના આર્થિક વિકાસમાં બેન્કોની ભૂમિકા વિગતવાર સમજાવો. (13)

અથવા

પ્ર. 3 વિસ્તાર થી ચર્ચા કરો : ભારતના બેન્કિંગ ઉદ્યોગમાં આધુનિકીકરણ. (13)

પ્ર. 4 (અ) ટૂંક નોંધ લખો . (ગમે તે બે)

(08)

1. સ્ટેટ બેંકનું સંચાલન.
2. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ યોજના ના પ્રકારો.
3. થાપાણ વીમા યોજના.
4. બેન્ક રાષ્ટ્રીયકરણના હેતુઓ.

બ) કારણ આપો. (ગમે તે બે).

(06)

1. નોન બેન્કિંગ ફાયનાન્સ કંપનીઓ બેંક ગણાતી નથી.
2. મ્યુચ્યુઅલ ફંડ રોકાણો સાથે બજારનું જોખમ જોડાયેલું છે.
3. ભારતમાં નિકાસ-આયાત બેંકની સ્થાપનાનું કારણ જણાવો.
4. ભારતમાં અગ્રેસર બેંક (Lead Bank) સ્થાપનાનું કારણ જણાવો.

ENGLISH VERSION

Q. 1 Answer the multiple choice questions.

(15)

- 1) Which are the banking sectors included in Indian banking sector?
A. Organised sector B. Unorganised sector
C. Both A and B D. None of the above
- 2) Which bank works as a leader, coordinator and guide in various districts?
A. Lead Bank B. NABARD Bank
C. Rural bank D. None of the above
- 3) How many banks were Nationalised by Indian Government in the year 1969?
A. 15 B. 14
C. 13 D. 06
- 4) Which of the following is the Public Sector Bank?
A. Bank Of Baroda B. Union Bank of India
C. Both A and B D. None of the above
- 5) Who Recommended the lead bank scheme first time in India?
A. Gadgil Study Group B. Vishwakarma Study Group
C. Narayan Study Group D. Banking Study Group
- 6) The Deposit insurance scheme was launched in India on the date _____.
A. January 4, 1962 B. January 3, 1962
C. January 2, 1962 D. January 1, 1962
- 7) In which year Deposit Insurance Corporation was merged with the Credit Guarantee Corporation ?
A. 1976 B. 1978
C. 1979 D. 1977
- (8) Which banks are insured by Deposit insurance and credit guarantee Corporation?
A. Commercial Banks B. Co-operative banks
C. Both A and B D. None of the above
- 9) State Bank of India established in the year _____.
A. 1953 B. 1954
C. 1955 D. 1956
- 10) Which associate banks were merged with State Bank of India - SBI ?
A. State Bank of Bikaner and Jaipur
B. State Bank of Patiala
C. Both A and B
D. None of the above

Q. 2	Answer in brief (Any four).	(08)
	1. State the banking institutions under organised sector of Indian banking structure.2. Which are the priority sectors of Bank credit (advances)?3. What is meant by bank nationalization?4. What is meant by Multinational Bank?5. What is Lead Bank?6. State the objectives of EXIM Bank.7. Define Mutual fund.8. What is debt fund?	
Q. 3	Explain in detail the role of banks in Economic Development of India.	(13)
	OR	
Q. 3	Discuss in detail: Modernization in Indian banking industry .	(13)
Q. 4 [A]	Write Short Note (Any two).	(08)
	1. Management of State Bank of India.2. Types of Mutual Fund Scheme.3. Deposit Insurance Scheme.4. Objectives of Bank Nationalisation.	
[B]	Give Reason. (Any two).	(06)
	1. Non Banking finance compnies are not recognized as banks.2. Market risk is associated with mutual fund investments.3. State the reasons for establishment of EXIM bank in India.4. State the reason for establishment of Lead bank.	